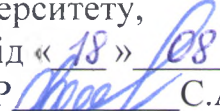

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра фіскального адміністрування

Затверджено
Науково-методичною
радою Університету,
протокол від «18» 08 2022 № 7
Голова НМР С.А. Супруненко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ ПОДАТКІВ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус: обов'язкова

Ірпінь – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія податків» складена на основі освітньо-професійних програм «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженої Вченою радою Університету 26.04.2021, протокол №5.

Укладач:

Ю.В. Панура, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри фіскального
адміністрування

Рецензенти:

О.С. Іванишина, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри фіскального
адміністрування

О.П. Колісник, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри обліку та
консалтингу

Гарант
освітньо-професійної програми

Ю.В. Панура, доцент, к.е.н.

Розглянуто та схвалено кафедрою фіскального адміністрування, протокол від «04» 08 2022 № 1.

В.о. завідувача кафедри

О.С. Іванишина, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту, протокол від «16» 08 2022 № 1.

Голова вченої ради факультету
податкової справи, обліку та аудиту

В.М. Краєвський,
д.е.н., професор

Завідувач сектору навчально-
методичного забезпечення освітнього
процесу

С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

Рецензія
на робочу програму навчальної дисципліни
«Теорія податків»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
статус дисципліни: обов'язкова

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія податків» спрямовано на формування у студентів теоретичних та практичних знань щодо забезпечення фіскальними органами ефективного контролю за дотриманням податкового законодавства, правильністю обчислення, повнотою та своєчасністю сплати до бюджетів податкових та митних платежів, установлених законодавством України.

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія податків» складена на основі освітньо-професійної програми, яка затверджена в установленому порядку. Вона включає в себе: передмову, в якій описується актуальність і зміст дисципліни, її предмет, мета, завдання, компетентності здобувачів вищої освіти.

В кожній темі вказується план лекційного заняття, план семінарського заняття, перелік завдань для виконання самостійної, перелік контрольних питань, перелік рекомендованої літератури.

До робочої програми додається достатньо широкий перелік рекомендованої літератури, яка рекомендується студентам для підготовки до семінарських занять, виконання самостійної та індивідуально-консультаційної роботи.

Робоча програма написана на достатньому науковому і методичному рівні, відповідає вимогам вищої школи. На підставі вищезазначеного вважаю, що робочу програму навчальної дисципліни «Теорія податків» доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент

О.П. Колісник, доцент, к.е.н., доцент
кафедри обліку та консалтингу

(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча навчальна програма вибіркової навчальної дисципліни «Теорія податків» складена на основі освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Місце дисципліни в освітній програмі підготовки бакалаврів, та її логічні зв'язки з іншими курсами обумовили структуру програми. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та передбачена кількість годин курсу дозволять сформувати у студентів систему базових знань з теоретичних питань оподаткування. Курс дозволяє студенту ознайомитись із проблемами періодизації розвитку практики оподаткування, сформувати сучасні уявлення про сутність податку як економічної категорії, ознайомитись із систематикою теорій оподаткування, розглянути загальні та часткові теорії оподаткування., порівняти їх із сучасними теоріями оподаткування та набуті знання з питань оподаткування використати на практиці.

Автором запропоновано широкий спектр тем, що підлягають вивченню. Рекомендована література містить достатній перелік літературних джерел та нормативних актів, які рекомендуються студентам для підготовки до семінарських занять, а також при виконанні самостійної та індивідуально-консультаційної роботи.

На підставі вище викладеного вважаю, що програму вибіркової навчальної дисципліни «Теорія податків» доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент

О.С. Іванишина, доцент, к.е.н.,
доцент кафедри фіскального
адміністрування

Зміст

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	8
4. Критерії оцінювання	13
5. Засоби оцінювання	17
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	17
7. Рекомендована література	22

1. ПЕРЕДМОВА

Метою навчальної дисципліни «Теорія податків» є формування у студентів комплексу спеціальних знань щодо теорії податків, зокрема загальних засад оподаткування, теоретичних основ побудови податкової системи та теоретичних аспектів функціонування основних податків.

Завданнями дисципліни є

- засвоєння теоретичних основ, пріоритетів, механізмів приймання рішень та реалізації фіскальної політики, відповідної державним національним інтересам України.
- вивчення періодизації розвитку практики оподаткування; загальні та спеціальних теорій оподаткування; сучасних податкових теорій; сучасних уявлень про сутність податку як економічної категорії;
- розрізнити систематику теорій оподаткування; наукові підходи до визначення функцій податків;
- проведення аналізу теоретичних моделей оподаткування, виявляти можливості їх використання при розробці бюджетно-податкової політики.
- оцінювання використання податкових інструментів та прогнозувати наслідки.
- застосовування на практиці принципи оптимального оподаткування доходів, капіталу, товарів;
- аналіз доцільність практичного застосування теорії «другого за оптимальністю».

Методи та форми навчання:

Під час викладання дисципліни «Теорія податків» використовуються наступні *методи навчання*:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні, наочні, практичні методи;
  - індуктивний та дедуктивний методи;
  - творчі, проблемно-пошукові методи;
  - індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання;
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності.

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- метод усного контролю;
- письмовий контроль;
- тестові методи;
- контрольна перевірка;
- екзамен.

Денна форма навчання.

Формами організації занять є лекції-бесіди, лекції-дослідження, семінарські заняття (презентації, конференції) самостійна та індивідуально-консультаційна робота студентів під керівництвом викладача.

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Поточний контроль знань здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських, індивідуальних занять, а також самостійної роботи студента та є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу. Проводиться у формі усного опитування, письмових тестів, захисту індивідуальної роботи, експрес-опитування.

Підсумковий контроль знань є показником дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю і глибиною та вмінням застосовувати їх у практичній діяльності. По закінченню вивчення дисципліни виставляється екзамен шляхом підсумування набраних балів, отриманих студентом під час вивчення навчальної дисципліни.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	-
Модулів - 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»,	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1/3	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1/5	-
		Лекції	
		26 год.	-
	Спеціальності:071 «Облік і оподаткування» Освітньо-професійна програма «Податкове консультування» Статус: обов'язкова	Семінарські заняття	
		22 год.	-
		Самостійна робота	
		70 год.	-
		Індивід.-консульт. робота	-
		2 год.	-
		Форма семестрового контролю: екзамен	-

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ЗК.2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК.3. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПРН 24. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо управління податковими витратами.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення даного предмету є «Основи наукових досліджень в оподаткуванні», «Податкова система», «Оподаткування фізичних осіб», «Бухгалтерський облік».

Дисципліни «Оподаткування фінансово-кредитних установ», «Консультаційно-сервісна робота», «Оподаткування юридичних осіб», «Податкова політика підприємства» та інші базуються на фундаментальних положеннях курсу «Теорія податків».

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції і (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництво м викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 2 залікові кредити (60 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4) «Загальні засади оподаткування»						
T.1	Еволюція теорій оподаткування	2	2	2	6	12
T.2	Принципи оподаткування та податкові відносини	2	2	-	8	12
T.3	Оптимальне оподаткування	2	2	-	8	12
T.4	Податкове навантаження і розподіл податків	4	2	-	6	12
T.5	Уникнення податків та ухилення від податків	2	2	-	8	12
Всього по модулю:		12	10	2	36	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікові кредити (60 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5-9) «Теоретичні аспекти справляння основних видів податків»						
T.6	Оподаткування доходів фізичних осіб	4	4	-	8	16
T.7	Оподаткування прибутків юридичних осіб	4	4	-	8	16
T.8	Оподаткування споживання	4	2	-	8	14
T.9	Ресурсне та екологічне оподаткування	2	2	-	11	14
Всього по модулю: (приклад)		14	12	-	34	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		26	22	2	70	120

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Модуль I

Змістовий модуль № 1 (теми 1-4)

«Загальні засади оподаткування»

Тема 1. Еволюція теорій оподаткування

План лекційного заняття

1. Періодизація розвитку практики оподаткування.
2. Сучасні уявлення про сутність податку як економічної категорії.
3. Систематика теорій оподаткування.
4. Загальні теорії оподаткування.
5. Спеціальні теорії оподаткування.
6. Наукові підходи до визначення функцій податків.

План семінарського заняття

1. Виникнення та еволюція податків.
2. Підходи до періодизації еволюції податків.
3. За яких умов можна забезпечити еквівалентність в оподаткуванні.
3. Двоїстий характер податку як економічної категорії.
4. Риси податку як економічної категорію.
5. Теорія фіскального договору.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

Проблема еквівалентності в оподаткуванні.

Індивідуально-консультаційна робота

Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Сучасні податкові теорії»

Перелік питань для самоконтролю

1. Школа фізіократів про податки та оподаткування.
2. Дж. М. Кейнс про проблему ролі податків у державному регулюванні економіки.
3. Відмінність поглядів представників теорії «економіки пропозицій» на роль податків в економічному житті.

Рекомендова література:

Основні: 2,6,8

Допоміжна: 12, 15, 18

Інформаційні ресурси і Інтернеті: 29, 31, 32

Міжнародні видання: 55, 57

Тема 2. Принципи оподаткування та податкові відносини

План лекційного заняття

1. Принципи оподаткування: їх трактування традиційною та сучасною фінансовою наукою.
2. Оподаткування та ефективність.
3. Оподаткування та справедливість.

План семінарського заняття

1. Нормативні принципи оподаткування.
2. Еластичність податків.
3. Організаційно-технічні принципи оподаткування.
4. Політико-економічні принципи оподаткування.
5. Соціально-етичні принципи оподаткування.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Оцінка податкового тягара за допомогою функції звичайного попиту.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Справедлива структура оподаткування згідно з утилітаристською та роулсіанською функціями суспільного добробуту»

Перелік питань для самоконтролю

1. Зміна поглядів на наукові принципи оподаткування з розвитком фінансової науки.
2. Сучасна фінансова наука про пропорційне, прогресивне та регресивне оподаткування.
3. Оподаткування за принципом платоспроможності згідно з різними варіантами інтерпретації концепції «однакової жертви».

Рекомендована література:

Основна: 4, 6, 9, 10

Допоміжна: 12, 13, 14

Інформаційні ресурси Інтернет: 29, 30, 31, 32, 35

Міжнародні видання: 52, 55

Тема 3. Оптимальне оподаткування

План лекційного заняття

1. Концептуальні засади теорії оптимального оподаткування.
2. Поняття оптимальної податкової системи.
3. Оптимальне оподаткування доходів.
4. Оптимальне оподаткування капіталу.
5. Оптимальне оподаткування товарів.

План семінарського заняття

1. Вихідні концептуальні положення оптимального оподаткування.
2. Ефективність прогресивного і пропорційного податків.
3. Ефект заміщення та надлишковий тягар пропорційного податку на доходи.
4. Ефект заміщення та надлишковий тягар оподаткування капіталу.
5. Інституціональні умови і можливості застосування правил оптимального оподаткування.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Практика застосування правил оптимального оподаткування.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Теорія «другого за оптимальністю»

Перелік питань для самоконтролю

1. Критерії оптимальної податкової системи.
2. Деформуючий вплив податків на капітал і на доходи від капіталу.
3. Теорія Левіафіан-оподаткування.
4. Обмеження на прийняття дискреційних рішень у сфері оподаткування.
5. Правила оптимального оподаткування.

Рекомендована література:

Основна: 1, 4, 5, 11

Допоміжна: 17, 18, 19

Інформаційні ресурси Інтернет: 31, 32, 35

Міжнародні видання: 51, 53, 55

Тема 4. Податкове навантаження і розподіл податків

План лекційного заняття

1. Податкове навантаження і загальний рівень оподаткування економіки.
2. Ефекти впливу податків на економіку та «економіка оподаткування».
3. Ефективні ставки податків.
4. Перекладання податків.

План семінарського заняття

1. Сутність податкового навантаження.
2. Підходи до визначення рівня податкового тягара.
3. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
4. Аналіз та прогнозування рівня податкового навантаження підприємства.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Податкове навантаження на фактори виробництва і споживання.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Проблема оцінки податкового навантаження на суспільство»

Перелік питань для самоконтролю

1. Нормативно-правове забезпечення визначення рівня податкового тягара.
2. Порядок визначення рівня податкового навантаження.
3. Податкове навантаження на фізичну особу.
4. Розподіл податкового тягара специфічного акцизу на конкурентному товарному ринку в моделі часткової рівноваги.
5. Наслідки запровадження специфічного акцизу на монопольному товарному ринку.

Рекомендована література:

Основна: 1, 5, 8, 9

Допоміжна: 12, 14, 17

Інформаційні ресурси Інтернет: 29, 30, 31

Міжнародні видання: 51, 52, 55

Модуль II

Змістовий модуль № 2 (теми 5-8)

«Теоретичні аспекти справляння основних видів податків»

Тема 6. Оподаткування доходів фізичних осіб

План лекційного заняття

1. Концепції доходу як об'єкта оподаткування.
2. Загальні засади визначення податкової бази.
3. Форми оподаткування доходів фізичних осіб, отриманих з різних джерел.
4. Вибір одиниці оподаткування.
5. Податкова шкала та податкові ставки.

План семінарського заняття

1. Сучасні підходи до оподаткування фізичних осіб.
2. Переваги та недоліки ПДФО в системі оподаткування.
3. Концепція ринкового доходу як об'єкта оподаткування
4. Переваги та недоліки дуалістичного (подвійного) податку на доходи фізичних осіб.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Особливості дуалістичної або подвійної системи оподаткування доходів фізичних осіб.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Особливості застосування моделі Шанца-Хейга-Симмонса»

Перелік питань для самоконтролю

1. Місце ПДФО в податкових системах розвинутих країн.
2. Концепції доходу як об'єкта оподаткування та застосування їх на практиці.
3. Правила, що покладені в основу визначення бази ПДФО.
4. Підходи до оподаткування доходів, отриманих з різних джерел.
5. Підходи до вибору одиниці оподаткування ПДФО.
6. Тенденції зміни податкової прогресії та величина податкових ставок у розвинутих країнах та у країнах із трансформаційною економікою.

Рекомендована література:

Основні: 1, 2, 7, 8, 9

Допоміжна: 12, 13, 14, 16
Інформаційні ресурси Інтернет: 22, 24, 28, 34
Міжнародні видання: 53, 54, 55

Тема 7. Оподаткування прибутків юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Причини запровадження корпоративного оподаткування.
2. Проблема доцільності поєднання податків на доходи фізичних осіб та податків на прибутки підприємств.
3. Концепції прибутку.
4. Теоретичні засади податку на прибуток.

План семінарського заняття

1. Умови запровадження податку на прибуток корпорацій.
2. Сутність концепції інтеграції податків на доходи фізичних осіб і на прибуток корпорацій.
3. Податок на прибуток як окрема складова податкової системи держави.
4. Концепції прибутку.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Переваги та недоліки пільгового оподаткування по податку на прибуток.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Особливості гармонізації податку на прибуток у країнах ЄС»

Перелік питань для самоконтролю

1. Фіскальні наслідки повної або часткової інтеграції податку на прибуток та ПДФО.
2. Податок на виведений капітал.
3. Національна політика держав-членів ЄС стосовно оподаткування прибутку компаній.
4. Формування страхових резервів банківських і небанківських фінансових установ.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: 1, 4, 5

Додаткові: 12, 13, 15

Інформаційні ресурси і Інтернеті: 22, 24, 28, 43

Міжнародні видання: 52, 54, 55

Тема 8. Оподаткування споживання

План лекційного заняття

1. Податки на споживання.
2. Універсальні акцизи в системі податків на споживання.
3. Порівняння податку на додану вартість, податку з обороту та податку на продажі.
4. Додана вартість та методи її обчислення.
5. Принципи утримання ПДВ: принцип країни походження та принцип країни призначення.
6. Обґрунтування справляння специфічних акцизів.

План семінарського заняття

1. Особливості справляння ПДВ з юридичних осіб.
2. Порядок здійснення відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
3. Оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
4. Оподаткування алкогольних напоїв акцизним податком.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Теоретичні засади вибору підакцизних товарів.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Гармонізована система акцизного оподаткування у країнах ЄС.»

Перелік питань для самоконтролю

1. Напрями гармонізації системи справляння ПДВ в ЄС.
2. Переваги справляння ПДВ за єдиною ставкою.
3. Оптимальні об'єкти акцизного оподаткування.
4. Переваги адвалерних і специфічних податкових ставок у системі акцизного оподаткування.

Рекомендована література:

Основні: 1, 5, 7, 9

Допоміжна: 15, 16, 17

Інформаційні ресурси Інтернет: 22, 26, 38, 39, 44

Міжнародні видання: 55, 56

Тема 9. Ресурсне та екологічне оподаткування

План лекційного заняття

1. Економічна природа платежів за використання природних ресурсів.
2. Види податкових платежів за використання природних ресурсів.
3. Теоретичні засади екологічного оподаткування.
4. Сутність та види екологічних податків.

План семінарського заняття

1. Погляди представників різних наукових шкіл на сутність, природу та види ренти.
2. Рентні доходи як об'єкт оподаткування.
3. Сутність бонусів за оренду та порядок їх встановлення.
4. Сутність ренталсу.
5. Переваги та недоліки роялті. Порядок встановлення їх та використання.
6. Рентний податок та існуючі підходи до його визначення.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Місце екологічних податків у сучасних податкових системах та перспективи їх розвитку.
2. Підготовка реферативного повідомлення на тему: «Угоди про розподіл продукції: види та порядок використання»

Перелік питань для самоконтролю

1. Сутність та зміст екологічного податку.
2. Підходи до систематики екологічних податків.
3. Екологічна ефективність специфічних акцизів на енергопродукти.

Рекомендована література:

Основна: 1, 3, 5, 11

Допоміжна: 12, 15, 19

Інформаційні ресурси Інтернет: 24, 28, 46

Міжнародні видання: 55

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено у таблиці 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи оцінюється у кінці вивчення курсу у кількості 8 балів.

В загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, входить оцінювання за обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально 5 балів).

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ ПОДАТКІВ»
Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 – (23 балів)					Контрольний захід № 1 – (5 балів)	Екзамен – 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (екзамен)
Загальна кількість балів за модулем №1	23 балів							
Теми	Т 1.	Т 2.	Т 3.	Т 4.	Т 5.			
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3	3			
Індивідуальна робота	3							
Самостійна робота	-							
Модулі	Модуль 2 – (27 бали)					Контрольний захід № 2 – (5 балів)		
Загальна кількість балів за модулем №2	27 балів							
Теми	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9				
Відповідь на семінарському занятті	3	3	3	3				
Самостійна робота	5 балів (у кінці вивчення курсу)							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5							

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово(без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичне питання	1
Тестовий блок	1
Ситуаційна задача	3
Всього	5

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	0,7
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання(без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання були відсутні взагалі	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розкрив питання та використував для цього наукову літературу та власну думку.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використував для цього наукову літературу та власну думку.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
0,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальну роботу здобувачі вищої освіти виконують в розрізі теми 1, що передбачає підготовку реферативного повідомлення на тему: «Сучасні податкові теорії».

Це практичне завдання, яке уявляє собою аналіз доцільності застосування теорій оподаткування у реаліях сучасності та здійснюється у формі письмової роботи, що оформлюється у зошиті.

Таблиця 4.7

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Послідовність, логічність виконання завдання, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які проаналізовані та доповнені висновками
1,5	Послідовність, логічність виконання завдання, але є суттєві помилки, відсутнє обґрунтування порядку заповнення декларації
0	Завдання взагалі не виконано

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.8):

Таблиця 4.8

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка національною шкалою за	
					Екзамен/ Диференційований залік	Залік
90-100		відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
80-89		дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	зараховано
70-79		добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69		задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59		достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	X	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Результати складання диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться в відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання по дисципліні «Теорія податків» можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
- тематичні письмові повідомлення для оголошення на семінарі;
- наукові роботи(тези, статті) під керівництвом викладача;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за допомогою двох модульних контролів. Кожен вид навчальної діяльності студента в межах залікового кредиту оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці з залікового кредиту. Враховується дисциплінованість студента: за несвоєчасність виконання завдань студентом кількість запланованих балів може бути зменшена вдвічі.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ №1

1. Еволюція теорій оподаткування
2. Періодизація розвитку практики оподаткування.
3. Систематика теорій оподаткування.
4. Загальні теорії оподаткування.
5. Спеціальні теорії оподаткування.
6. Виникнення та еволюція податків.
7. Підходи до періодизації еволюції податків.
8. Риси податку як економічної категорії.
9. Теорія фіскального договору.
10. Сучасні податкові теорії
11. Проблема еквівалентності в оподаткуванні.
12. Відмінність поглядів представників теорії «економіки пропозиції» на роль податків в економічному житті.
13. Принципи оподаткування: їх трактування традиційною та сучасною фінансовою наукою.
14. Нормативні принципи оподаткування.
15. Еластичність податків.
16. Організаційно-технічні принципи оподаткування.
17. Політико-економічні принципи оподаткування.
18. Соціально-етичні принципи оподаткування.

19. Справедлива структура оподаткування згідно з утилітаристською та роулсіанською функціями суспільного добробуту.
20. Оцінка податкового тягаря за допомогою функції звичайного попиту.
21. Оподаткування за принципом платоспроможності згідно з різними варіантами інтерпретації концепції «однакової жертви».
22. Концептуальні засади теорії оптимального оподаткування.
23. Ефективність прогресивного і пропорційного податків.
24. Практика застосування правил оптимального оподаткування.
25. Деформуючий вплив податків на капітал і на доходи від капіталу.
26. Обмеження на прийняття дискреційних рішень у сфері оподаткування.
27. Правила оптимального оподаткування.
28. Податкове навантаження і розподіл податків
29. Ефекти впливу податків на економіку та «економіка оподаткування».
30. Ефективні ставки податків.
31. Перекладання податків.
32. Підходи до визначення рівня податкового тягаря.
33. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
34. Нормативно-правове забезпечення визначення рівня податкового тягаря.
35. Розподіл податкового тягаря специфічного акцизу на конкурентному товарному ринку в моделі часткової рівноваги.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ № 2

36. Наслідки запровадження специфічного акцизу на монопольному товарному ринку.
37. Концепції доходу як об'єкта оподаткування.
38. Переваги та недоліки дуалістичного (подвійного) податку на доходи фізичних осіб.
39. Особливості дуалістичної або подвійної системи оподаткування доходів фізичних осіб.
40. Тенденції зміни податкової прогресії та величина податкових ставок у розвинутих країнах та у країнах із трансформаційною економікою.
41. Причини запровадження корпоративного оподаткування.
42. Проблема доцільності поєднання податків на доходи фізичних осіб та податків на прибутки підприємств.
43. Концепції прибутку.
44. Концепції прибутку.
45. Особливості гармонізації податку на прибуток у країнах ЄС
46. Переваги та недоліки пільгового оподаткування по податку на прибуток.
47. Фіскальні наслідки повної або часткової інтеграції податку на прибуток та ПДФО.
48. Податок на виведений капітал.
49. Національна політика держав-членів ЄС стосовно оподаткування прибутку компаній.
50. Універсальні акцизи в системі податків на споживання.
51. Порівняння податку на додану вартість, податку з обороту та податку на продажі.
52. Додана вартість та методи її обчислення.
53. Переваги справляння ПДВ за єдиною ставкою.
54. Оптимальні об'єкти акцизного оподаткування.
55. Сутність та види екологічних податків.

56. Погляди представників різних наукових шкіл на сутність, природу та види ренти.
57. Рентні доходи як об'єкт оподаткування.
58. Сутність бонусів за оренду та порядок їх встановлення.
59. Сутність ренталс.
60. Підходи до систематики екологічних податків.
61. Екологічна ефективність специфічних акцизів на енергопродукти.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Еволюція теорій оподаткування
2. Періодизація розвитку практики оподаткування.
3. Сучасні уявлення про сутність податку як економічної категорії.
4. Систематика теорій оподаткування.
5. Загальні теорії оподаткування.
6. Спеціальні теорії оподаткування.
7. Наукові підходи до визначення функцій податків.
8. Виникнення та еволюція податків.
9. Підходи до періодизації еволюції податків.
10. За яких умов можна забезпечити еквівалентність в оподаткуванні.
11. Двоїтий характер податку як економічної категорії.
12. Риси податку як економічної категорію.
13. Теорія фіскального договору.
14. Сучасні податкові теорії
15. Проблема еквівалентності в оподаткуванні.
16. Школа фізіократів про податки та оподаткування.
17. Дж. М. Кейнс про проблему ролі податків у державному регулюванні економіки.
18. Відмінність поглядів представників теорії «економіки пропозиції» на роль податків в економічному житті.
19. Принципи оподаткування: їх трактування традиційною та сучасною фінансовою наукою.
20. Оподаткування та ефективність.
21. Оподаткування та справедливість.
22. Нормативні принципи оподаткування.
23. Еластичність податків.
24. Організаційно-технічні принципи оподаткування.
25. Політико-економічні принципи оподаткування.
26. Соціально-етичні принципи оподаткування.
27. Справедлива структура оподаткування згідно з утилітаристською та роулсіанською функціями суспільного добробуту.
28. Оцінка податкового тягаря за допомогою функції звичайного попиту.
29. Зміна поглядів на наукові принципи оподаткування з розвитком фінансової науки.
30. Сучасна фінансова наука про пропорційне, прогресивне та регресивне оподаткування.
31. Оподаткування за принципом платоспроможності згідно з різними варіантами інтерпретації концепції «однакової жертви».
32. Оптимальне оподаткування.
33. Концептуальні засади теорії оптимального оподаткування.
34. Поняття оптимальної податкової системи.
35. Оптимальне оподаткування доходів.

36. Оптимальне оподаткування капіталу.
37. Оптимальне оподаткування товарів.
38. Вихідні концептуальні положення оптимального оподаткування.
39. Ефективність прогресивного і пропорційного податків.
40. Ефект заміщення та надлишковий тягар пропорційного податку на доходи.
41. Ефект заміщення та надлишковий тягар оподаткування капіталу.
42. Інституціональні умови і можливості застосування правил оптимального оподаткування.
43. Теорія «другого за оптимальністю»
44. Практика застосування правил оптимального оподаткування.
45. Критерії оптимальної податкової системи.
46. Деформуючий вплив податків на капітал і на доходи від капіталу.
47. Теорія Левіафіан-оподаткування.
48. Обмеження на прийняття дискреційних рішень у сфері оподаткування.
49. Правила оптимального оподаткування.
50. Податкове навантаження і розподіл податків
51. Податкове навантаження і загальний рівень оподаткування економіки.
52. Ефекти впливу податків на економіку та «економіка оподаткування».
53. Ефективні ставки податків.
54. Перекладання податків.
55. Сутність податкового навантаження.
56. Підходи до визначення рівня податкового тягаря.
57. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
58. Аналіз та прогнозування рівня податкового навантаження підприємства.
59. Проблема оцінки податкового навантаження на суспільство
60. Податкове навантаження на фактори виробництва і споживання.
61. Нормативно-правове забезпечення визначення рівня податкового тягаря.
62. Порядок визначення рівня податкового навантаження.
63. Податкове навантаження на фізичну особу.
64. Розподіл податкового тягаря специфічного акцизу на конкурентному товарному ринку в моделі часткової рівноваги.
65. Наслідки запровадження специфічного акцизу на монопольному товарному ринку.
66. Концепції доходу як об'єкта оподаткування.
67. Загальні засади визначення податкової бази.
68. Форми оподаткування доходів фізичних осіб, отриманих з різних джерел.
69. Вибір одиниці оподаткування.
70. Податкова шкала та податкові ставки.
71. Сучасні підходи до оподаткування фізичних осіб.
72. Переваги та недоліки ПДФО в системі оподаткування.
73. Концепція ринкового доходу як об'єкта оподаткування
74. Переваги та недоліки дуалістичного (подвійного) податку на доходи фізичних осіб.
75. Особливості застосування моделі Шанца-Хейга-Симмонса
76. Особливості дуалістичної або подвійної системи оподаткування доходів фізичних осіб.
77. Місце ПДФО в податкових системах розвинутих країн.
78. Концепції доходу як об'єкта оподаткування та застосування їх на практиці.
79. Правила, що покладені в основу визначення бази ПДФО.
80. Підходи до оподаткування доходів, отриманих з різних джерел.
81. Підходи до вибору одиниці оподаткування ПДФО.

82. Тенденції зміни податкової прогресії та величина податкових ставок у розвинутих країнах та у країнах із трансформаційною економікою.
83. Причини запровадження корпоративного оподаткування.
84. Проблема доцільності поєднання податків на доходи фізичних осіб та податків на прибутки підприємств.
85. Концепції прибутку.
86. Теоретичні засади податку на прибуток.
87. Умови запровадження податку на прибуток корпорацій.
88. Сутність концепції інтеграції податків на доходи фізичних осіб і на прибуток корпорацій.
89. Податок на прибуток як окрема складова податкової системи держави.
90. Концепції прибутку.
91. Особливості гармонізації податку на прибуток у країнах ЄС
92. Переваги та недоліки пільгового оподаткування по податку на прибуток.
93. Фіскальні наслідки повної або часткової інтеграції податку на прибуток та ПДФО.
94. Податок на виведений капітал.
95. Національна політика держав-членів ЄС стосовно оподаткування прибутку компаній.
96. Формування страхових резервів банківських і небанківських фінансових установ.
97. Податки на споживання.
98. Універсальні акцизи в системі податків на споживання.
99. Порівняння податку на додану вартість, податку з обороту та податку на продажі.
100. Додана вартість та методи її обчислення.
101. Принципи утримання ПДВ: принцип країни походження та принцип країни призначення.
102. Обґрунтування справляння специфічних акцизів.
103. Особливості справляння ПДВ з юридичних осіб.
104. Порядок здійснення відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
105. Оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
106. Оподаткування алкогольних напоїв акцизним податком.
107. Гармонізована система акцизного оподаткування у країнах ЄС
108. Теоретичні засади вибору підакцизних товарів.
109. Напрями гармонізації системи справляння ПДВ в ЄС.
110. Переваги справляння ПДВ за єдиною ставкою.
111. Оптимальні об'єкти акцизного оподаткування.
112. Переваги адвалерних і специфічних податкових ставок у системі акцизного оподаткування.
113. Економічна природа платежів за використання природних ресурсів.
114. Види податкових платежів за використання природних ресурсів.
115. Теоретичні засади екологічного оподаткування.
116. Сутність та види екологічних податків.
117. Погляди представників різних наукових шкіл на сутність, природу та види ренти.
118. Рентні доходи як об'єкт оподаткування.
119. Сутність бонусів за оренду та порядок їх встановлення.
120. Сутність ренталс.
121. Переваги та недоліки роялті. Порядок встановлення їх та використання.
122. Рентний податок та існуючі підходи до його визначення.

123. Угоди про розподіл продукції: види та порядок використання
124. Місце екологічних податків у сучасних податкових системах та перспективи їх розвитку.
125. Сутність та зміст екологічного податку.
126. Підходи до систематики екологічних податків.
127. Екологічна ефективність специфічних акцизів на енергопродукти.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андрущенко В.Л. Фінансова думка заходу в ХХ столітті: теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів: монографія. Львів: Каменяр, 2000. 303 с.
2. Адміністрування як фактор фіскальної та регуляторної ефективності оподаткування. авторський колектив, за заг. ред. д.е.н., проф. В. Л. Андрущенка. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2014. С.280-294.
3. Крисоватий А., Валігура В. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 248 с.
4. Крисоватий А., Луцик А. Податки і фіскальна політика: навч. посібник. Тернопіль, 2003. 312 с.
5. Мельник В.М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: монографія. К.: Комп'ютерпрес, 2006. 277 с.
6. Податкова система України : навчальний посібник / заг. ред. М. Я. Азарова. К.: Міністерство фінансів України, Національний університет державної податкової служби України, 2011. 656 с.
7. Податкова система: навчальний посібник /за заг. ред. П.В. Мельника, В.Л. Андрущенка. К: Кондор-видавництво, 2014. 698 с.
8. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. В.Л. Андрущенка. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
9. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система: підручник. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 351 с.
10. Податкова система: навчальний посібник. Л.П. Сідельнікова, Н.М. Костіна. Київ: Ліра-К, 2012. 576с.

Допоміжна:

11. Податкова політика України: навч. пос. / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л.Тарангул [та ін.]; за ред. П.В.Мельника. К.: Знання України, 2010. 505 с.
12. Податкові важелі та стимули розвитку господарських систем (теоретичні засади та практика застосування): монографія / Андрущенко В.Л., Мельник В.М., Ляшенко Ю.І. та ін.; за заг. ред. В.Л. Андрущенка, В.М. Мельника. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2006. 210с.
13. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / А.М. Соколовська, Т. І. Єфименко, І. О. Луніна та ін. К.: НДФІ, 2006. 320с.
14. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. посіб. / А.М.Соколовська. К.: Кондор, 2010. 326 с.
15. Соколовська А.М. Податкова система держави. К.: Знання-Прес, 2004. 454 с.
16. Становлення доктрини фінансової системи України: монографія / Бескид Й.М, Гуцал І.С, Десятнюк О.М.; за ред. С.І. Юрія, О.М. Десятнюк. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 192 с.

17. Юрій С.І., Крисоватий А.І., Кошук Т.В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: Монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

18. Організація, структура і динаміка союзного бюджету. 2014. URL: <http://life-prog.ru/ukr>

19. Ставки окремих податків в Україні та деяких країнах ЄС. URL: www.fpsu.org.ua/index.php

20. Директива Ради 92/12/ЄС «Про загальний режим зберігання, переміщення та моніторингу за підакцизними товарами» 11.11.2009 р. URL: www.minfin.gov.ua

21. Писаренко С. М. Менеджмент європейської економічної інтеграції. 2012. URL: <http://pidruchniki.com/16520205> 57897/ekonomika/formuvannya_byudzhetu_yevropeyskogo_soyuzu.

22. Бюджет ЄС на 2015 рік. Європейська правда. 2014. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/12/17/7028865/>.

23. ЄС як найбільш розвинуте інтеграційне об'єднання. 2012. URL: <http://buklib.net/books/27879/>.

24. Негативна та позитивна інтеграція за Я. Тінбергеном: практичне втілення в ЄС. 2014. URL: <http://skaz.com.ua/pravo/17180/index.html?page=4>.

25. Організація, структура і динаміка союзного бюджету. 2014 URL: http://life-prog.ru/ukr/1_9280_organizatsiya-struktura-i-dinamika-soyuznogo-byudzhetu.html.

26. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

27. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

28. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sta-sumy.gov.ua/>

29. Єдина база податкових знань. URL: <http://minrd.gov.ua/ebpz/#answer-block>.

30. Національний Банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>

31. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Всесвітньої торгівельної організації. URL: <http://www.wto.org>.

33. Офіційний сайт Національної агенції з питань податків Болгарії. URL: <http://www.nar.bg/>

34. Офіційний сайт Міністерства фінансів Греції URL: <http://www.minfin.gr/portal/en>

35. Офіційний сайт Королівської податкової та митної служби Великої Британії. URL: <http://www.hmrc.gov.uk/>

36. Офіційний сайт Генеральної дирекції державних фінансів Франції. URL: <http://www.finances.gouv.fr/>

37. Офіційний сайт Державної адміністрації податкового та фінансового контролю Угорщини. URL: <http://www.apch.hu/>

38. Офіційний сайт Міністерства фінансів Польщі. URL: <http://www.mf.gov.pl/>

39. Офіційний сайт Федерального Міністерства фінансів Німеччини. URL: http://www.Bundesfinanzministerium.de/DE/BMF_Startseite/node.html?__nnn=true

40. Офіційний сайт Податкової та митної адміністрація Нідерландів. URL: <http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/index.html>

41. Офіційний сайт Державної адміністрації з питань оподаткування Китаю. URL: <http://www.chinatax.ru/>

42. Офіційний сайт Податкової та митної служби Ірландії. URL: <http://www.revenue.ie/en/index.html>

43. Офіційний сайт Міністерства фінансів Ізраїлю. URL: <http://www.mof.gov.il/Pages/default.aspx>

44. Офіційний сайт Податкової агенції Швеції. URL: <http://www.skatteverket.se/>
45. Офіційний сайт Податкової адміністрації Чорногорії URL: <http://www.poreskauprava.gov.me/uprava>
46. Офіційний сайт Податкової адміністрації Чехії. URL: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/index.html>
47. Офіційний сайт Національного податкового агентства Японії. URL: http://www.nta.go.jp/foreign_language/index.htm

Міжнародні видання:

48. Parliament approves EU budgets for 2014 and 2015. European Parliament, 2014. URL: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20141212IPR01102/html/Parliament-approves-EU-budgets-for-2014-and-2015>.
49. Taxation trends in the European Union. 2013 edition. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.html
50. Taxation trends in the European Union. 2014 edition. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2014/report.pdf
51. Taxation trends in the European Union. Main results 2010. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.html
52. Taxes. URL: <http://www.globalpropertyguide.com/faq/guide-taxes>
53. VAT Rates applied in the Member States of the European Union. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/how_vat_works/rates/index_en.html
54. Wilson J. D., Wildasin D.V. Tax Competition: Bane or Boon? URL: <http://www.bus.umich.edu/otpr>